

www.gzm.org.pl

#metropolia

łączy, rozwija, inspirowa #metropolia

Górnośląsko-Zagłębiowska
Metropolia

Metropolia jest szansą na wszechstronny rozwój. Jestem przekonana, że możemy dzięki ustawie metropolitalnej zyskać m.in. w sferze gospodarczej, kulturalnej, naukowej, medycznej, edukacyjnej czy turystycznej, sportowej i rekreacyjnej, znacząco przyspieszając upowszechnianie innowacji i wprowadzanie korzystnych zmian.

Małgorzata Mańka-Szulik

Prezydent Miasta Zabrze,
Przewodnicząca Górnośląskiego Związku Metropolitalnego

Budowanie silnego ośrodka metropolitalnego jest długotrwałym procesem, obejmującym wiele obszarów życia społecznego, wymagającym stworzenia mechanizmów administracyjnych, formalnych i prawnych. Wszystkie metropolie na świecie, mimo wielu dzielących je różnic, mają jeden wspólny cel – ciągłą poprawę jakości życia swoich mieszkańców. Wierzę, że dobra współpraca oraz dodatkowe środki finansowe dają nam niebywałą szansę na wielki skok cywilizacyjny. Musimy to wykorzystać.

Marcin Krupa

Prezydent Miasta Katowice,
Pełnomocnik ds. utworzenia Związku Metropolitalnego

Jak powstała

Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia?

W 2007 roku prezydenci 14 największych miast Górnego Śląska i Zagłębia powołali Górnośląski Związek Metropolitalny, którego podstawowym zadaniem było stworzenie prawnych podstaw dla powstania metropolii.

Na mocy ustawy z 9 marca 2017 roku o związku metropolitalnym w województwie śląskim i podpisanego 30 czerwca 2017 roku rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów Beaty Szydło, 1 lipca 2017 roku

powstał pierwszy związek metropolitalny w Polsce – Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia.

Jego powstanie poprzedziły konsultacje społeczne, uchwały 41 rad gmin i Sejmiku Województwa Śląskiego oraz przygotowanie wniosku do MSWiA za pośrednictwem Wojewody Śląskiego

Oficjalne rozpoczęcie działania związku metropolitalnego to 1 stycznia 2018 roku.

Obszar
metropolitalny

Związek

metropolitalny

W skład związku

wchodzi 41 gmin:

 Będzin	 Czeladź	 Kobiór	 Piekary Śląskie	 Siemianowice Śląskie	 Tarnowskie Góry
 Bieruń	 Dąbrowa Górnicza	 Łęziny	 Pilchowice	 Siewierz	 Tychy
 Bobrowniki	 Gierałtów	 Łaziska Górne	 Psary	 Sławków	 Wojkowice
 Bojszowy	 Gliwice	 Mierzęcice	 Pyskowice	 Sosnowiec	 Wry
 Bytom	 Imielin	 Mikołów	 Radzionków	 Sośnicowice	 Zabrze
 Chełm Śląski	 Katowice	 Mysłowice	 Ruda Śląska	 Świerklaniec	 Zbrosławice
 Chorzów	 Knurów	 Ożarów	 Rudziniec	 Świętochłowice	

Obszar i ludność

Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii

Nazwa miasta	Obszar [km ²]	Gęstość zaludnienia [os./km ²]	Liczba mieszkańców
Będzin	37	1.561	57.761
Bieruń	40	489	19.575
Bobrowniki	52	229	11.905
Bojszowy	35	218	7.630
Bytom	69	2.465	170.059
Chełm Śląski	23	267	6.144
Chorzów	33	3.319	109.541
Czeladź	16	2.014	32.225
Dąbrowa Górnicza	189	648	122.451
Gierałtowice	38	311	11.834
Gliwice	134	1.365	182.969
Imielin	28	317	8.888
Katowice	165	1.812	299.012
Knurów	34	1.138	38.685

Nazwa miasta	Obszar [km ²]	Gęstość zaludnienia [os./km ²]	Liczba mieszkańców
Kobiór	48	102	4.905
Lędziny	32	525	16.807
Łaziska Górne	20	1.121	22.418
Mierzęcice	49	156	7.632
Mikołów	79	507	40.027
Mysłowice	66	1.132	74.711
Ożarowice	46	124	5.714
Piekary Śląskie	40	1.403	56.126
Pilchowice	70	166	11.618
Psary	46	260	11.939
Pyskowice	31	594	18.418
Radzionków	13	1.305	16.965
Ruda Śląska	78	1.787	139.412
Rudziniec	159	67	10.638

Nazwa miasta	Obszar [km ²]	Gęstość zaludnienia [os./km ²]	Liczba mieszkańców
Siemianowice Śląskie	25	2.720	68.011
Siewierz	114	108	12.323
Sławków	37	192	7.092
Sosnowiec	91	2.269	206.516
Sośnicowice	116	75	8.742
Świerklaniec	45	264	11.888
Świętochłowice	13	3.904	50.750
Tarnowskie Góry	84	727	61.099
Tychy	82	1.566	128.415
Wojkowice	13	698	9.078
Wry	35	225	7.876
Zabrze	80	2.199	175.882
Zbroslawice	148	107	15.879
RAZEM	2553	893	2.279.560

Siedziba

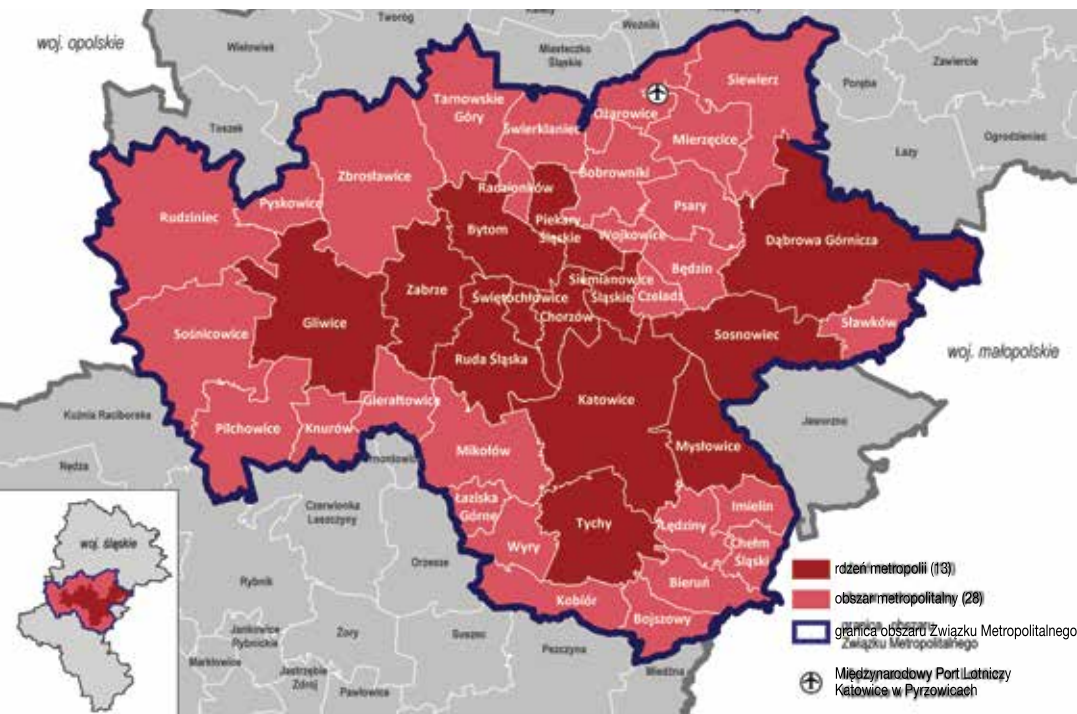
związku metropolitalnego:
miasto Katowice

Ustawowe zadania związku:

- Publiczny transport zbiorowy i zrównoważona mobilność** Dobrze zorganizowany transport to nie tylko jeden bilet na pociąg, autobus i tramwaj, szybka, wygodna i tania komunikacja, pozwalająca na sprawne dotarcie do pracy, szkoły, na zakupy, do kina, to także rozwój infrastruktury rowerowej i nowoczesna kolej.
- Polityka przestrzenna i kształtowanie ładu przestrzennego** Planowanie na rzecz zrównoważonego rozwoju metropolii, działania rewitalizacyjne, dbałość o estetykę przestrzeni publicznej, współpraca na rzecz rozwoju systemów komunikacji, w tym tras rowerowych.
- Promocja** Upowszechnianie w kraju i za granicą wszelkich walorów metropolii – gospodarczych, kulturalnych, turystycznych, przyrodniczych. Przyciąganie turystów, inwestorów, studentów i potencjalnych mieszkańców.
- Rozwój społeczno-gospodarczy** Kompleksowe i wszechstronne działania na rzecz poprawy jakości życia w metropolii oraz inne zadania zlecane przez gminy, uznane za ważne dla wspólnego dobra.

Razem można lepiej i taniej,
 a duży może więcej.
 Związek metropolitalny to szansa,
 by wspólnie zrobić to,
 co niemożliwe w pojedynkę.

#korzyści

- **Integracja i współpraca gmin**
- **Wpływ gmin na kształt związku**
- **Dodatkowe wpływy z budżetu państwa**
- **Dodatkowe oszczędności**
- **Nowe możliwości dla regionu**
- **Zrównoważony rozwój**
- **Innowacyjność**
- **Cywilizacyjny skok**

#korzyści

- Wspólne działanie gmin w strukturach metropolitalnych powinno przynosić wielostronne korzyści. Gmina przystępująca do związku metropolitalnego wnosi do niego swój potencjał, swoją specyfikę, szczególny charakter. Wszystko to stanowi zasób, który zasili metropolię. Metropolia zaś, korzystając z zasobów i możliwości wszystkich gmin, w oparciu o wizje, plany i strategie, jest w stanie zagwarantować harmonijny rozwój całości.

To metropolia będzie realizować zadania nieosiągalne finansowo i organizacyjnie dla pojedynczych miast. Zawsze jednak realizację tych zadań będzie poprzedzać identyfikacja potrzeb. Mając mapę całości – zarówno zasobów, jak i deficytów – będzie można wspólnie decydować o rozmieszczeniu poszczególnych funkcji, o wdrożeniu konkretnych rozwiązań, o usytuowaniu inwestycji.

#korzyści

Współpraca przy budowaniu metropolii to umiejętność dostrzegania dobrych praktyk na poziomie lokalnym. Jeśli jakaś gmina ma np. dobrze funkcjonujące rozwiązania w dziedzinie ekologii, gospodarki odpadami, transportu, kultury, czy w jakiegokolwiek innej dziedzinie życia społecznego, to należy je zidentyfikować i sprawdzić, czy nie są to doświadczenia, z których może skorzystać cała metropolia.

Mądre zarządzanie zasobami i doświadczeniem poszczególnych gmin, współpraca zamiast rywalizacji i wreszcie środki finansowe, pozwalające ubiegać się o dotacje wielokrotnie przekraczające możliwości pojedynczych podmiotów, wszystko to stwarza niebywałą szansę na cywilizacyjny skok w przyszłość.

#korzyści

Przy zachowaniu własnej odrębności i indywidualnego charakteru każda gmina będzie miała wpływ na kluczowe decyzje, wykorzystanie środków finansowych oraz zadania realizowane przez związek metropolitalny.

To poszczególne gminy będą decydować, które rozwiązania, proponowane przez związek, będą dla nich dogodne i w jakim zakresie, które z zadań zechcą przerzucić na poziom metropolitalny, a które zachować. Jednak zadania, które będą realizowane przez związek tylko dla części gmin w ogólnym rozrachunku będą pożyteczne dla całej metropolii.

Zaspokajanie potrzeb gmin, zarówno tych dużych, jak i tych małych zawsze powinno odbywać się z uwzględnieniem korzyści dla całej wspólnoty.

#korzyści

Dobrze zorganizowany transport to nie tylko jeden bilet na pociąg, autobus i tramwaj. To szybka, wygodna, bezpieczna i tania komunikacja, pozwalająca na sprawne dotarcie do pracy, szkoły, na zakupy, do kina.

Transport publiczny w metropolii, aby stał się alternatywą dla transportu prywatnego (tak jak to jest np. w Paryżu, gdzie samochody posiada tylko 1/3 mieszkańców), powinien być zorganizowany tak, aby z najdalszych zakątków metropolii można było dotrzeć do wszystkich istotnych społecznie lokalizacji w czasie nieprzekraczającym godziny.

Ważnym elementem siatki transportu są ścieżki rowerowe i wypożyczalnie, których rozwój powinna zagwarantować metropolia. Przed nowym związkiem stoi także zadanie planowania nowoczesnej kolei metropolitalnej.

#korzyści

Wspólna, zintegrowana polityka przestrzenna oznacza kompleksowe i długofalowe planowanie tego, co będzie w naszych miastach tworzone. Nie wszędzie trzeba budować szpitale, teatry, aquaparki, centra handlowe, etc. Ważne, aby istniejąca i mająca powstać infrastruktura z łatwością zaspokajała potrzeby całej populacji metropolii.

W dobrze skomunikowanej metropolii to jakość, a nie ilość jest elementem kluczowym. Władze związku powinny zadbać o to, by wspomniane szpitale, ale także szkoły, czy placówki kultury prowadziły działalność na najwyższym możliwym poziomie i dawały szansę wyboru mieszkańcom metropolii.

W obrębie związku, przy udziale wszystkich gmin i po szerokich konsultacjach społecznych, wyznaczone będą specjalizacje całych obszarów. To sposób na uniknięcie niepotrzebnego powielania niektórych funkcji usługowych w sąsiednich gminach.

#korzyści

Promowanie w kraju i za granicą wszelkich walorów metropolii – gospodarczych, kulturalnych, turystycznych, przyrodniczych – jest priorytetem związku. Dzięki temu przyciąganie turystów, inwestorów, studentów i potencjalnych mieszkańców będzie prostsze i bardziej efektywne. Nawet najbardziej wymagające kampanie promocyjne dla związku będą możliwe. Koordynacja działań promocyjnych ułatwi pozyskiwanie inwestorów dla poszczególnych gmin.

Dzięki centralizacji istotnych dla wszystkich podmiotów procesów będzie można osiągnąć znaczne oszczędności. Przykładem może być wspólny zakup energii, realizowany od 5 lat przez Górnośląski Związek Metropolitalny, który pozwolił na kilkudziesięciomilionowe oszczędności dla miast.

Działania centralizacyjne powinny być prowadzone z poszanowaniem rynków lokalnych, a udział poszczególnych gmin w tych działaniach – dobrowolny.

#korzyści

Metropolia to pewna wizja, wizja przyszłości. To wsparcie innowacji, kreatywności, pomysłów, które mogą przenieść miasta na wyższy poziom rozwoju. Metropolia to również ciągła dyskusja o tym, co ważne dla mieszkańców, wsluchiwanie się w głos ekspertów i autorytetów, ale i zwykłych obywateli. To nieustanna wymiana doświadczeń i społeczny dialog.

Odpowiednie – uważne, przewidujące i poddawane społecznej weryfikacji – zarządzanie wszystkimi zasobami metropolii powinno zagwarantować jej mieszkańcom równy, powszechny i bezpieczny dostęp do wszystkich cywilizacyjnych udogodnień istniejących na jej obszarze.

W kompetencjach związku metropolitalnego powinno leżeć także podejmowanie ryzyka związanego z wdrażaniem rozwiązań innowacyjnych. To one tak naprawdę gwarantują cywilizacyjny skok danego obszaru. Wszystkie jednak tego typu działania powinny być poddane społecznej dyskusji i kontroli.

#metropolia

- **2,55 tys. km² powierzchni** – największy obszar metropolitalny w kraju, zamieszkały przez **2,38 mln mieszkańców**;
- **Ponad 240 tys. firm i przedsiębiorstw** wytwarzających 8% PKB kraju;
- Atrakcyjne **tereny inwestycyjne**;
- Znakomite **zaplecze biznesowe**, wykwalifikowana **kadra pracownicza**;
- **Różnorodność szkół** – dostępność kształcenia w każdej dziedzinie nauki;
- Prestiżowe **wydarzenia** kulturalne i sportowe;
- Unikalne **atrakcje turystyczne**.

Górnośląsko-Zagłębiowska
Metropolia